

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 377.5:378.147:7.05

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16521032>

Формування професійних компетенцій викладачів дизайну через удосконалення методики навчання анатомічної пластики

Афанасьєва Наталія Анатоліївна,

аспірантка, Український державний університету імені Михайла
Драгоманова, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0009-0003-2995-4676>

Титова Наталія Михайлівна,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної
підготовки, документознавства та публічного управління,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-9415-4427>

Прийнято: 11.07.2025 | Опубліковано: 28.07.2025

***Анотація.** Актуальність теми зумовлена потребою оновлення педагогічних підходів у мистецькій освіті відповідно до сучасних вимог візуальної культури, ринку праці та міждисциплінарної інтеграції знань. **Метою** дослідження є теоретичне обґрунтування та практичне визначення ефективних методичних засобів і форм організації освітнього процесу, які сприятимуть підвищенню рівня професійної компетентності викладачів у сфері дизайну через призму викладання анатомічної пластики. **Методи дослідження** включають аналіз науково-педагогічної літератури, порівняльний аналіз освітніх програм, педагогічне спостереження,*

опитування викладачів і здобувачів вищої освіти, а також елементи експериментального впровадження нових методик навчання в закладах вищої освіти мистецького профілю. Вивчено практики застосування пластичної анатомії в освітньому процесі, зокрема інтеграцію цифрових інструментів, візуальних моделей, мультимедійних платформ та проєктноорієнтованого підходу. **Результати** дослідження засвідчують, що впровадження оновленої методики анатомічної пластики позитивно впливає на формування таких професійних компетентностей, як аналітичне мислення, образотворча виразність, проєктне бачення, візуалізація форми, конструктивне сприйняття людського тіла в контексті дизайнерської діяльності. Розкрито значення синтезу художньо-пластичних і науково-анатомічних знань для професійного розвитку викладачів та підвищення якості дизайнерської освіти, оскільки ця інтеграція дозволяє формувати глибоке розуміння структури і динаміки людського тіла, що є необхідною основою для створення реалістичних і креативних дизайнерських образів, а також підвищує здатність викладачів ефективно передавати ці знання здобувачам освіти, сприяючи їх творчій самореалізації та розвитку критичного мислення. У **висновках** обґрунтовано доцільність системного оновлення методики викладання анатомічної пластики як важливого складника професійної підготовки викладачів дизайну. Запропоновано вектори подальшої модернізації освітнього процесу: розроблення адаптивних навчальних програм, підвищення кваліфікації викладачів, використання міждисциплінарного підходу та цифрових технологій у викладанні дисциплін художньо-пластичного циклу.

Ключові слова: методика викладання, художньо-пластичні дисципліни, вища мистецька освіта, візуалізація форми, цифрові інструменти, міждисциплінарний підхід, підготовка викладачів.

Formation of professional competencies of design teachers through the improvement of the methodology of teaching anatomical plasticity

Nataliia Afanasieva,

Postgraduate, Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0003-2995-4676>

Nataliia Titova,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Professional Training, Document Science, and Public Administration,
Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University,
Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-9415-4427>

Abstract. *The relevance of the topic stems from the need to update pedagogical approaches in art education by the modern requirements of visual culture, the labor market, and the interdisciplinary integration of knowledge. The **purpose** of this study is to theoretically substantiate and practically define methodological tools and forms of organizing the educational process, which will contribute to increasing teachers' professional competence in the field of design through the lens of teaching anatomical plasticity. The **methods** include the analysis of scientific and pedagogical literature, comparative analysis of educational programs, pedagogical observation, surveys of teachers and students, as well as elements of experimental implementation of new teaching methods in higher education institutions with an artistic profile. The practices of incorporating plastic anatomy into the educational process are examined, with a particular focus on the integration of digital tools, visual models, multimedia platforms, and a project-oriented approach. The **results** of the study indicate that implementing the updated methodology in anatomical plastic surgery has a positive impact on the development*

*of professional competencies, including analytical thinking, visual expressiveness, design vision, form visualization, and constructive perception of the human body within the context of design activity. The importance of the synthesis of artistic-plastic and scientific-anatomical knowledge for the professional development of teachers and improving the quality of design education is revealed, since this integration allows for the formation of a deep understanding of the structure and dynamics of the human body, which is a necessary basis for creating realistic and creative design images, and also increases the ability of teachers to effectively transfer this knowledge to students, contributing to their creative self-realization and the development of critical thinking. The **conclusions** substantiate the feasibility of systematically updating the methodology of teaching anatomical plastic surgery as a critical component of the training of design teachers. Vectors for further modernization of the educational process are proposed: the development of adaptive curricula, advanced training of teachers, the use of an interdisciplinary approach, and the integration of digital technologies in teaching disciplines of the artistic and plastic cycle.*

Keywords: *teaching methodology, artistic and plastic disciplines, higher art education, visualization of form, digital tools, interdisciplinary approach, teacher training.*

Постановка проблеми. Сучасна мистецька освіта активно трансформується під впливом глобальних змін у культурному та соціальному середовищі, а також стрімкого розвитку цифрових технологій. У цьому контексті надзвичайно важливим стає оновлення змісту та методів викладання в професійній підготовці дизайнерів. Анатомічна пластика як фундаментальна дисципліна художньо-пластичного циклу відіграє ключову роль у формуванні професійної компетентності, забезпечуючи розуміння будови тіла, просторове мислення та навички візуалізації, необхідні для творчої діяльності.

Проте традиційні методики викладання часто є застарілими і не враховують особливості дизайнерського мислення, що знижує якість і ефективність навчання. Викладачі стикаються із браком педагогічних інструментів для інтеграції міждисциплінарних підходів і цифрових технологій, що гальмує формування необхідних їм компетенцій. У зв'язку з цим важливо вдосконалити методику викладання анатомічної пластики, впроваджуючи інноваційні педагогічні стратегії, які поєднують класичну підготовку із цифровими технологіями і практичним підходом.

Отже, актуальність дослідження зумовлена потребою переосмислення методології навчання анатомічної пластики в мистецькій освіті з метою розроблення нової педагогічної моделі, що відповідатиме сучасним вимогам дизайнерської підготовки та сприятиме підвищенню рівня професійної компетентності викладачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування професійних компетентностей у викладачів дизайну та суміжних креативних індустрій є актуальною темою досліджень останніх років. В умовах швидких технологічних змін зростає потреба в оновленні підходів до професійної підготовки, що відображено в низці наукових публікацій.

Зокрема, Н. А. Афанасьєва виділяє важливість методики професійної підготовки викладачів дизайну з анатомічної пластики, наголошуючи на поєднанні теоретичних знань із практичними вміннями [1]. Дизайн-освіту в контексті сучасних викликів аналізує А. Бровченко, звертаючи увагу на важливість розвитку креативності та адаптивності майбутніх дизайнерів [2]. О. Демиденко зі співавторами розглядають вплив графічного дизайну на сучасне життя та проблеми його викладання, що потребують удосконалення методичних підходів [3].

Л. Коваль у своїй роботі висвітлює стратегії формування креативних навичок, що є ключовими в підготовці фахівців, здатних працювати в умовах

цифрової трансформації [4]. А. Колодяжна та І. Романенко досліджують формування професійного іміджу майбутніх викладачів, що має важливе значення для їх педагогічної ефективності [5]. Специфіку авторитету викладача дизайну детально розглядає Е. Обуховська, зазначаючи його роль у професійному становленні здобувачів вищої освіти [6].

Н. Орлова приділяє увагу інноваційним методам проектування природоінтегрованої архітектури в освітньому процесі, що сприяє комплексному розвитку майбутніх спеціалістів [7]. Проблеми застосування віртуальної та доповненої реальності в повсякденній діяльності розкривають О. Пелех та М. Сенів, наголошуючи на потребі адаптації цих технологій для освітніх цілей [8]. Т. Чернявський підкреслює міждисциплінарний підхід у навчанні графічного дизайну, що відповідає вимогам сучасного інформаційного суспільства [9].

Також важливим є доробок В. П. Тименка та А. І. Бровченка, які досліджують розвиток проектно-творчої обдарованості в системі української дизайн-освіти, вказуючи на потребу підтримки інноваційних освітніх практик [10]. С. Алексеева відзначає сучасні підходи до професійної підготовки дизайнерів в умовах розвитку креативних індустрій, що зумовлює високі вимоги до цифрової компетентності [11].

Незважаючи на значний внесок цих досліджень у розроблення методики формування фахових і педагогічних компетенцій майбутніх викладачів дизайну, залишається низка нерозглянутих питань. Зокрема, недостатньо розроблені цілісні методики інтеграції віртуальних технологій, як-от віртуальна і доповнена реальність, у навчальні програми дизайнерської освіти. Залишаються відкритими і питання впливу таких технологій на формування не лише творчих, а й аналітичних компетентностей здобувачів освіти. Крім того, мало уваги приділено психолого-педагогічним викликам, що виникають

у процесі активного використання цифрових інструментів, а також аналізу готовності викладачів та студентів до їх застосування.

Таким чином, актуальність дослідження обґрунтовується наявними прогалинами в методології та практиці цифрової трансформації освітнього процесу у сфері дизайну. Запропоноване дослідження має на меті їх заповнити, сприяючи розробленню ефективних моделей професійної підготовки майбутніх фахівців із застосуванням сучасних цифрових технологій.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний інтерес до підвищення якості мистецької освіти та впровадження інноваційних підходів у підготовку дизайнерів, питання вдосконалення методики викладання анатомічної пластики залишається не досить вивченим. Сучасні наукові праці спрямовані переважно на теоретичні засади та загальні аспекти художньої підготовки, водночас конкретні педагогічні інструменти і методики для формування професійної компетентності викладачів у контексті анатомічної пластики не мають чіткої систематизації і методичного опрацювання.

Недостатньо опрацьованими є міждисциплінарні підходи, які поєднують класичні мистецькі дисципліни із цифровими технологіями, зокрема у сфері візуалізації форми, а також питання підготовки викладачів до інтеграції цих інструментів в освітній процес. Відсутність цілісної педагогічної моделі, що враховує сучасні освітні тренди та специфіку дизайнерської освіти, створює виклики у формуванні практичних навичок та компетенцій викладачів.

Крім того, не досить досліджено вплив удосконаленої методики навчання анатомічної пластики на якість підготовки викладачів дизайну, зокрема в аспектах розвитку їх творчого потенціалу, просторового мислення та умінь використовувати цифрові інструменти для візуалізації художніх образів. Таким чином, відкритим залишається питання розроблення

ефективної методичної бази, що сприятиме підвищенню професійної майстерності педагогів у цій сфері.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є розроблення та обґрунтування вдосконаленої методики викладання анатомічної пластики, яка сприятиме формуванню професійних компетенцій викладачів дизайну, з урахуванням сучасних освітніх тенденцій та використання цифрових технологій.

Для досягнення цієї мети поставлено такі конкретні завдання:

- провести аналіз сучасних методик викладання анатомічної пластики в мистецькій освіті;
- дослідити вплив інноваційних педагогічних стратегій і цифрових технологій (зокрема, 3D-моделювання, віртуальної реальності) на формування професійних компетенцій майбутніх викладачів дизайну;
- розробити методичні рекомендації щодо впровадження міждисциплінарних підходів, інноваційних освітніх форматів і цифрових інструментів в освітній процес з анатомічної пластики.

Реалізація поставлених завдань дозволить покращити теоретичну та практичну підготовку викладачів дизайну, сприятиме підвищенню якості мистецької освіти, розвитку професійної майстерності педагогів та адаптації освітнього процесу до вимог сучасної креативної індустрії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасна професійна підготовка викладачів дизайну вимагає не лише теоретико-практичного підґрунтя, а й розвитку візуальної грамотності та здатності до міждисциплінарної інтеграції. У контексті викладання анатомічної пластики це особливо актуально, адже саме цей предмет формує базові навички художнього бачення, розуміння пластики тіла та просторової композиції, що є фундаментом дизайнерської візуалізації. Тому вдосконалення методики викладання анатомічної пластики передбачає розширення доступу до якісного

візуального контенту, модернізацію засобів комунікації та впровадження інтерактивних форматів навчання. Саме ці компоненти сприяють активному розвитку креативного мислення, візуального сприйняття та професійної рефлексії в майбутніх викладачів дизайну.

Фахова підготовка викладача дизайну – це цілісний, системний процес, що охоплює не лише засвоєння теоретичних знань, а й формування практичних навичок, здатності до інноваційної діяльності та адаптації до динамічних змін у галузі дизайну та освіти загалом. У цьому контексті теоретичним підґрунтям анатомічної пластики є поєднання кількох підходів, що забезпечують інтеграцію наукових знань і художньої практики, необхідної для ефективної професійної підготовки (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до використання анатомічної пластики у формуванні професійних компетенцій здобувачів освіти

Підхід	Опис
<i>Класична анатомія</i>	Базується на вивченні пропорцій і будови тіла
<i>Функціональна анатомія</i>	Розкриває зв'язок між формою та рухом і дозволяє точно передавати жести й пози в художньому образі
<i>Естетичні та стилістичні концепції</i>	Дають змогу адаптувати знання анатомії до вимог стилізації та композиції в сучасному дизайні

Джерело: авторська розробка

Формування професійних компетенцій викладачів дизайну, зокрема через методичне вдосконалення курсу анатомічної пластики, передбачає врахування низки ключових чинників (рис. 1). Застосування міждисциплінарного підходу, інноваційних технологій, практичної спрямованості та адаптивності в професійному навчанні майбутніх викладачів дизайну є необхідними елементами сучасної системи підготовки, орієнтованої на всебічний розвиток фахівців, здатних ефективно діяти в умовах стрімких змін освітнього й творчого середовища. Поєднання знань з анатомії,

біомеханіки та естетики значно покращує ефективність освітнього процесу. Залучення експертів із суміжних галузей, зокрема медицини та фізіології, допомагає майбутнім дизайнерам краще усвідомити функціональні та структурні особливості людського тіла [6, с. 341–346].

Рисунок 1

Чинники формування професійної компетенції викладачів дизайну

Джерело: авторська розробка

У цьому контексті ключову роль відіграє вдосконалення методики викладання таких базових дисциплін, як анатомічна пластика, що безпосередньо впливає на якість професійних компетенцій майбутніх викладачів творчих дисциплін.

Грунтовне засвоєння анатомічної пластики сприяє формуванню в майбутніх викладачів дизайну цілісного уявлення про людське тіло як об'єкт візуального аналізу й творчого осмислення [12, с. 163]. Удосконалення методики викладання дозволяє підготувати фахівців, здатних поєднувати художню експертизу, технічну обізнаність і педагогічну майстерність відповідно до викликів сучасного освітнього та дизайнерського середовища [1]. Педагогічна майстерність викладача сприяє також розвитку критичного

мислення, вихованню поваги до етичних норм і культурних особливостей під час роботи з моделями людського тіла та вмінню враховувати соціальний контекст у разі створення та використання анатомічних образів у дизайні [15, с. 39–43]. Інтеграція всіх перелічених аспектів в освітній процес дозволить забезпечити всебічну, сучасну та ефективну підготовку майбутніх викладачів дизайну, що відповідатиме високим професійним стандартам і вимогам ринку праці.

Як дисципліна, що формує основи візуального бачення, анатомічна пластика забезпечує майбутніх викладачів дизайну глибоким розумінням естетики, динаміки, пропорції та виразності людського тіла як основи для створення естетично переконливих образів у графічному дизайні, анімації, скульптурі, цифровому мистецтві та інших галузях візуального мистецтва [2, с. 50–51; 7, с. 52].

Теоретична база професійного навчання анатомічної пластики включає історичні, наукові та мистецькі аспекти вивчення людської форми, що дає змогу впроваджувати анатомічні знання в практичну та педагогічну діяльність викладачів. Поліпшення методики викладання цієї дисципліни вимагає створення дієвих педагогічних підходів, які сприяють не лише оволодінню технічними навичками, а й стимулюють розвиток творчого мислення, художньої самовиразності та аналітичного осмислення форми для її застосування в дизайнерських рішеннях [13, с. 47–48].

З метою забезпечення послідовного та результативного засвоєння навчального матеріалу традиційна методика навчання анатомічної пластики для майбутніх викладачів дизайну передбачає чітко структуровану, поетапну систему, яка інтегрує теоретичні знання з практичною діяльністю (табл. 2).

Системний підхід до вивчення анатомічної пластики слугує фундаментом для розвитку професійних компетенцій майбутніх викладачів дизайну. Він забезпечує поступове засвоєння теоретичних знань, розвиток

просторового мислення, а також створює умови для інтеграції сучасних цифрових інструментів в освітній процес.

Таблиця 2

Поетапна методика навчання анатомічної пластики для майбутніх викладачів дизайну

Етап навчання	Тематичний зміст	Методи навчання	Мета / Результат
<i>Ознайомлення з основами анатомії</i>	Пропорції тіла в статиці та русі. Кісткова структура як база побудови форми. Закономірності взаєморозташування та взаємодії анатомічних елементів. Вплив анатомічної будови на жести, пози, рухи	Лекції, аналітичні вправи, копіювання класичних зразків	Формування фундаменту анатомічної грамотності, розвиток візуальної пам'яті й анатомічного мислення
<i>Поглиблене вивчення кісткової та м'язової систем</i>	Дослідження будови скелета і його функціональної ролі. Аналіз взаємозв'язків між кістками, суглобами і рухом. Вивчення основних м'язових груп, їх розташування і призначення. Практичне виконання начерків анатомічних елементів	Пластичне ліплення, малюнок з натури, фотоаналіз анатомічних моделей	Закріплення практичних навичок, розвиток умінь з моделювання та аналізу анатомічних структур
<i>Інтеграція знань у складні пластичні форми</i>	Передача пропорцій та балансу у складних позах. Вираження індивідуальних особливостей будови тіла. Створення багатопрофільних композицій у просторі. Аналіз і візуалізація світлотіньових ефектів	Малюнок з натури, скульптурне моделювання, 3D-моделювання	Формування здатності адаптувати традиційні та цифрові методи для створення виразних образів
<i>Стилізація і творчі інтерпретації</i>	Узагальнення анатомічних форм за жанрами. Передача емоційності, динаміки й експресії. Застосування анатомії в концепт-арті, моделюванні одягу, 3D-анімації. Створення авторських художніх технік зі збереженням анатомічної достовірності	Виконання творчих проєктів	Формування високого рівня професійної майстерності, розвиток креативності та художньої виразності

Джерело: авторська розробка

Для ефективною реалізації системного підходу до вивчення анатомічних структур людського тіла важливо дотримуватись низки педагогічних принципів, які посилюють методичну основу підготовки фахівців (табл. 3).

Таблиця 3

Педагогічні принципи системного підходу до навчання анатомічних структур у підготовці майбутніх викладачів дизайну

Педагогічний принцип	Опис принципу	Приклади реалізації
<i>Принцип контекстного навчання</i>	Використання реальних професійно-життєвих завдань і кейсів для формування практичних навичок і проєктного мислення	Створення анатомічної моделі тіла для конкретного дизайнерського проєкту
<i>Принцип самоосвіти</i>	Сприяння активному самостійному навчанню та професійному розвитку в динамічному технологічному середовищі	Індивідуальні завдання з використанням інноваційних технологій, як-от 3D-друк
<i>Принцип інтерактивності</i>	Активне залучення здобувачів освіти до навчального процесу через цифрові інструменти та групові форми роботи	Використання цифрових моделей, програмного забезпечення для 3D-візуалізації, проєктна діяльність
<i>Принцип індивідуального підходу</i>	Урахування особистісних особливостей, рівня підготовки й інтересів здобувачів освіти для максимального розвитку потенціалу	Індивідуальні консультації, персональні освітні траєкторії, адаптація завдань до особистих освітніх цілей

Джерело: авторська розробка

В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та зростання вимог до якості художньо-педагогічної підготовки модернізація викладання анатомічної пластики набуває особливої актуальності. Інноваційні методичні підходи та цифрові інструменти сприяють не лише глибшому засвоєнню матеріалу, але й формуванню ключових професійних компетентностей майбутніх викладачів дизайну [3, с. 59].

Інтеграція 3D-моделювання, віртуальної та доповненої реальності в освітній процес відкриває нові можливості для візуалізації складних анатомічних форм. Таке навчальне середовище розвиває просторове мислення, технологічну грамотність, навички роботи з цифровими інструментами – компетентності, що є обов'язковими для сучасного викладача дизайну [8, с. 90–94].

Використання проєктного навчання у вигляді створення анатомічних моделей, експозицій чи міждисциплінарних колаборацій сприяє розвитку креативного мислення, здатності до планування й реалізації навчальних проєктів, уміння працювати в команді. Такий підхід також стимулює формування міждисциплінарної та методичної компетентностей.

Застосування проблемноорієнтованого навчання (розв'язання практичних завдань, аналітика реальних кейсів) формує критичне мислення, аналітичні навички, а також здатність адаптувати навчальний матеріал до конкретної педагогічної ситуації [1].

Практики самоаналізу – ведення навчального портфоліо, участь у семінарах, регулярні обговорення результатів – сприяють формуванню педагогічної рефлексії та вмінню аналізувати власну професійну діяльність [6]. Крім того, цифрові платформи та онлайн-курси розширюють доступ до широкого кола навчальних матеріалів і підтримують самостійну безперервну освіту, що також є елементом професійної компетентності викладача [9].

Для ефективного впровадження інноваційних освітніх форматів у курс анатомічної пластики пропонуються певні методичні рішення (табл. 4).

Таблиця 4

Методичні рекомендації щодо впровадження інновацій у викладання анатомічної пластики

Методичне рішення	Короткий зміст / Мета	Очікуваний результат / Компетентності
<i>Інтеграція цифрових технологій</i>	Використання 3D-модельовання, VR, мобільних додатків	Технологічна грамотність, просторове мислення, візуалізація складного матеріалу
<i>Проектне навчання</i>	Контекстне застосування знань через колаборативні творчі завдання, моделі, виставки	Креативність, командна робота, міждисциплінарність
<i>Проблемно-орієнтоване навчання</i>	Розв'язання анатомічних задач, реконструкція форм, аналіз кейсів	Критичне й аналітичне мислення, педагогічна гнучкість

Методичне рішення	Короткий зміст / Мета	Очікуваний результат / Компетентності
<i>Рефлексивне навчання</i>	Портфоліо, семінари, рефлексії, зворотний зв'язок	Самоаналіз, рефлексивна компетентність, професійне самовдосконалення
<i>Позитивний психологічний клімат</i>	Підтримка, мотивація, увага до емоційного стану здобувачів вищої освіти	Психолого-педагогічна компетентність, емоційний комфорт, зниження бар'єрів у навчанні
<i>Диференціація навчальних завдань</i>	Адаптація завдань до рівня підготовки, стилю мислення	Методична компетентність, індивідуалізація навчання
<i>Підтримка самостійної роботи</i>	Індивідуальні проєкти, участь у конкурсах, дослідження, власні методики	Творча, наукова, дослідницька та інноваційна компетентності
<i>Оцінювання і процесу, і результату</i>	Формувальне оцінювання, рецензії, консультації, аналіз проміжних результатів	Контроль, аналітика, гнучке коригування освітнього процесу

Джерело: авторська розробка

Запропоновані методичні рішення охоплюють ключові напрями модернізації викладання анатомічної пластики й забезпечують системне впровадження інноваційних освітніх форматів. Їх реалізація сприяє формуванню широкого спектра професійних компетентностей майбутніх викладачів дизайну – від технологічної та методичної до креативної, психологічної та рефлексивної. Комплексний підхід до організації освітнього процесу, заснований на цифровізації, диференціації, проєктній діяльності та рефлексії, дозволяє не лише ефективно засвоїти складний навчальний матеріал, а й підготувати здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності в умовах сучасного освітнього середовища.

Таким чином, удосконалення методики викладання анатомічної пластики через інноваційні стратегії та цифрові інструменти безпосередньо впливає на формування ключових професійних компетентностей майбутніх викладачів дизайну. Зокрема, це такі компетентності:

- технологічна компетентність – завдяки роботі з 3D, віртуальними технологіями, цифровими платформами [3; 8];
- методична – через адаптацію підходів до різних стилів навчання [1];

- креативна – у результаті проєктної та дослідницької роботи [14];
- рефлексивна – за допомогою зворотного зв'язку й портфоліо [6];
- психолого-педагогічна – завдяки увазі до мотивації та емоційної підтримки [6; 13].

Комплексне застосування вказаних методичних рішень сприятиме як якісному засвоєнню анатомічного матеріалу, так і підготовці гнучкого, творчого, грамотного в цифрових технологіях викладача, здатного навчати наступне покоління дизайнерів на належному рівні [10].

Висновки. Отже, вдосконалення методики викладання анатомічної пластики є важливим чинником формування професійних компетентностей майбутніх викладачів дизайну. Застосування новітніх форм і засобів навчання, зокрема 3D-моделювання, віртуальної та доповненої реальності, сприяє розвитку технологічної, візуально-аналітичної та проєктної компетентностей здобувачів освіти. Такі інструменти забезпечують глибше засвоєння матеріалу, стимулюють креативність і дають змогу інтегрувати анатомічні знання в професійну дизайнерську практику.

Запровадження поетапної методики з дотриманням принципів контекстного, проблемноорієнтованого і рефлексивного навчання позитивно впливає на формування методичної та педагогічної компетентностей майбутніх викладачів. Здобувачі вищої освіти вчаться аналізувати власну діяльність, будувати індивідуальні освітні траєкторії, гнучко адаптувати навчальний матеріал під потреби аудиторії.

Практикоорієнтоване проєктне навчання сприяє розвитку комунікативних, організаційних та міждисциплінарних умінь, що є складниками професійної готовності до педагогічної діяльності у сфері дизайну.

Таким чином, сучасні методики викладання анатомічної пластики не лише підвищують якість засвоєння навчального матеріалу, а й формують

комплекс професійних компетентностей, необхідних для ефективної викладацької практики. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення адаптивних моделей навчання, що поєднують цифрові технології, міждисциплінарні зв'язки та індивідуалізовані освітні стратегії з метою підготовки висококваліфікованих викладачів дизайну.

Список використаних джерел

1. Афанасьєва Н. А. Теорія і методика професійного навчання анатомічної пластики майбутніх викладачів сфери дизайну. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 8. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12825362>.
2. Бровченко А. Дизайн-освіта в контексті сучасних реалій. *Молодь і ринок*. 2023. № 6(214). С. 47–51. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.287909>.
3. Демиденко О., Потапенко М., Кругляк В., Потапенко Г. Вплив графічного дизайну на реалії сучасного життя та методологічні аспекти навчання здобувачів освіти спеціальності 022 «Дизайн». *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. № 1. С. 55–60. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2024.1.7>.
4. Коваль Л. Стратегії формування креативних навичок у підготовці майбутніх фахівців з дизайну. *Наука і техніка*. 2024. № 2(30). С. 574-584. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/download/9405/9458> (дата звернення: 03.05.2025).
5. Колодяжна А., Романенко І. Формування професійного іміджу майбутнього викладача професійного коледжу. *Наукові інновації та передові технології*. 2022. № 2(4). С. 397-410. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/download/1069/1068> (дата звернення: 03.05.2025).

6. Обуховська Е. Авторитет викладача з дизайну: специфіка, складові та способи напрацювання. *Архітектура, будівництво, дизайн в освітньому просторі: колективна монографія*. 2021. С. 341–354. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/52751> (дата звернення: 03.05.2025).

7. Орлова Н. Використання перспективних методів проєктування природоінтегрованої архітектури у процесі навчання майбутніх викладачів дизайну. *Молодь і ринок*. 2023. № 6(214). С. 51-54. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/issue/download/17088/9844#page=51> (дата звернення: 03.05.2025).

8. Пелех О., Сенів М. Проблеми застосування віртуальної та доповненої реальностей у повсякденній діяльності. *Scientific Bulletin of UNFU*. 2024. № 34(5). С. 90–96. DOI: <https://doi.org/10.36930/40340512>.

9. Чернявський Т. Міждисциплінарний підхід до навчання графічного дизайну майбутніх учителів трудового навчання у контексті інформатичної освіти. *Проблеми, надбання і перспективи вітчизняної та зарубіжної професійної освіти*. 2023. № 14. С.57–64. DOI: <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2023.14.300217>.

10. Тименко В. П., Бровченко А. І. Розвиток проєктно-творчої обдарованості ества в системі української дизайн-освіти. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2022. № 2. С. 1–21. URL: http://otr.iod.gov.ua/images/pdf/2022/2/IOD_285__-13-21.pdf (дата звернення: 03.05.2025).

11. Алексеєва С. Сучасні підходи до професійної підготовки майбутніх дизайнерів в умовах розвитку креативних індустрій. *New impetus for the advancement of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: research matters: collective monograph*. Riga, Latvia. 2021. С. 1–16. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26 032-2-1>.

12. Штайнер Т., Лісогор А. Силенко Ю. Професійно-практична підготовка дизайнерів: формування креативного мислення та візуальної грамотності засобами мультимедійних технологій. *Молодь і ринок*. 2025. № 1/233. С. 163–167. DOI: <https://doi.org/10.24919/23084634.2025.322714>.

13. Самойленко О., Брюховецька І., Шевченко А. Професійно-педагогічна самореалізація майбутнього фахівця у контексті формування акмеологічної компетентності. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Вип. 12. С. 47–51. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650Xvol12i6-007>.

14. Пісьо С. Пластична анатомія в мистецтві. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. Вип. 1. С. 141–147. URL: <https://ukrainianartscience.in.ua/index.php/uad/article/view/219> (дата звернення: 03.05.2025).

15. Марущак О. В. Формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій професійних компетенцій в умовах інтегративного освітнього середовища. *Сучасні тенденції підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти і фахівців образотворчого та декоративного мистецтва: теорія, досвід, проблеми*. 2023. № 6. С. 38–43. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/258da95d-6e03-41c9-9355-4ab3d3e24937/content> (дата звернення: 03.05.2025).